Bhriguproktam Srishtivarnanam

भृगुप्रोक्तं सृष्टिवर्णनम्

Document Information

Text title : Bhriguproktam Srishtivarnanam

File name : bhRRiguproktaMsRRiShTivarNanam.itx

Category : misc, mahAbhArata

Location : doc_z_misc_general

Proofread by : PSA Easwaran

Description/comments : mahAbhArata | shAntiparva | adhyAya 175/11-20||

Latest update : November 2, 2025

Send corrections to : sanskrit at cheerful dot c om

This text is prepared by volunteers and is to be used for personal study and research. The file is not to be copied or reposted without permission, for promotion of any website or individuals or for commercial purpose.

Please help to maintain respect for volunteer spirit.

Please note that proofreading is done using Devanagari version and other language/scripts are generated using **sanscript**.

November 2, 2025

sanskritdocuments.org

भृगुप्रोक्तं सृष्टिवर्णनम्

मानसो नाम विख्यातः श्रुतपूर्वो महर्षिभिः ।
अनादिनिधनो देवस्तथाभेद्योऽजरामरः ॥ ११॥

अव्यक्त इति विख्यातः शाश्वतोऽथाक्षरोऽव्ययः ।
यतः सृष्टानि भूतानि जायन्ते च म्रियन्ति च ॥ १२॥

सोऽसृजत्प्रथमं देवो महान्तं नाम नामतः ।
आकाशमिति विख्यातं सर्वभूतधरः प्रभुः ॥ १३॥

आकाशादभवद्वारि सलिलादग्निमारुतौ ।
अग्निमारुतसंयोगात्ततः समभवन्मही ॥ १४॥

ततस्तेजोमयं दिव्यं पद्मं सृष्टं स्वयम्भुवा ।
तस्मात्पद्मात्समभवद्ब्रह्मा वेदमयो निधिः ॥ १५॥

अहङ्कार इति ख्यातः सर्वभूतात्मभूतकृत् ।
ब्रह्मा वै सुमहातेजा य एते पञ्च धातवः ॥ १६॥

शैलास्तस्यास्थिसंज्ञास्तु मेदो मांसं च मेदिनी ।
समुद्रास्तस्य रुधिरमाकाशमुदरं तथा ॥ १७॥

पवनश्चैव निःश्वासस्तेजोऽग्निर्निम्नगाः सिराः ।
अग्नीषोमौ तु चन्द्रार्कौ नयने तस्य विश्रुते ॥ १८॥

नभश्चोर्ध्वं शिरस्तस्य क्षितिः पादौ दिशो भुजौ ।
दुर्विज्ञेयो ह्यनन्तत्वात्सिद्धैरपि न संशयः ॥ १९॥

स एव भगवान्विष्णुरनन्त इति विश्रुतः ।
सर्वभूतात्मभूतस्थो दुर्विज्ञेयोऽकृतात्मभिः ॥ २०॥

अहङ्कारस्य यः स्रष्टा सर्वभूतभवाय वै ।
यतः समभवद्विश्वं पृष्टोऽहं यदिह त्वया ॥ २१॥

इति महाभारते शान्तिपर्वणि १७५ अध्यायान्तर्गतं
भृगुप्रोक्तं सृष्टिवर्णनं सम्पूर्णम् ।

महाभारत । शान्तिपर्व । अध्याय १७५/११-२०॥

mahAbhArata . shAntiparva . adhyAya 175/11-20..

Proofread by PSA Easwaran

Bhriguproktam Srishtivarnanam
pdf was typeset on November 2, 2025

Please send corrections to *sanskrit@cheerful.com*